

Број: 01,02,03,03/11-05-1-2393,2/17
Sarajevo, 22.12.2017.

Izvještaj s

Okruglog stola na visokom nivou o procesu evropskih integracija Zapadnog Balkana iz regionalne perspektive, Brisel 20. i 21. novembar 2017.

Predsjedavajuća Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (PSBiH) Borjana Krišto, prvi zamjenik predsjedavajuće Mladen Bosić, drugi zamjenik predsjedavajuće Šefik Džaferović i poslanica u Predstavničkom domu PSBiH Aleksandra Pandurević učestvovali su na dvodnevnom sastanku u Briselu pod nazivom "Okrugli sto na visokom nivou o procesu evropskih integracija Zapadnog Balkana iz regionalne perspektive".

Osim delegacije BiH, na okruglom stolu učestvovali su i članovi Evropskog parlamenta (EP), članovi parlamenata pretpristupnih zemalja i članovi parlamenata država članica Evropske unije. Dvodnevni događaj organizirala je Koordinaciona grupa za podršku demokratiji i izborima (DEG), u saradnji s Komitetom za vanjske poslove, Potkomitetom za ljudska prava i delegacijama EP za odnose sa zemljama Zapadnog Balkana.

Prvog dana na okruglom stolu raspravljalo se o Reformskoj agendi i njenom provođenju, te su razmijenjena mišljenja sa stalnim izvjestiocima i izvjestiocima u sjeni za Komitet za vanjske poslove EP, kao i sa šefovima delegacija u zajedničkim parlamentarnim komitetima za odnose sa zemljama proširenja. Tom prilikom izraženo je žaljenje zbog nefunkcioniranja Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje između PSBiH i EP i naglašeno da smo izgubili dosta vremena zbog ove činjenice. Naglašeno je da su mir, stabilnost i ekonomska održivost neophodni za zemlje Zapadnog Balkana, te da EU i navedene zemlje zavise jedni o drugima.

Predsjedavajuća Predstavničkog doma PSBiH Borjana Krišto iznijela je hronologiju dosadašnjeg evropskog puta BiH i utvrdila da BiH ima jedinstven stav u vezi s članstvom u EU. U svom izlaganju predsjedavajuća Krišto naglasila je i da su populizam i demagogija uzrokovani preuranjenom izbornom kampanjom, te da su nedostatak povjerenja i političke volje uzrok trenutnom zastoju i nemogućnosti političkog dogovora o bitnim pitanjima. Na kraju izlaganja, predsjedavajuća PDPSBiH još jednom je rekla kako je izmjena Izbornog zakona BiH preduslov za rješavanje svih drugih problema, kao i da će i dalje činiti sve da se napravi pozitivan iskorak ka članstvu naše zemlje u EU.

Prvi zamjenik predsjedavajuće Predstavničkog doma PSBiH Mladen Bosić u obraćanju prisutnima ocijenio je pozitivnim napore predsjednika Evropske komisije Jan-Clouda Junckera i visoke predstavnice Evropske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federice Mogherini i njihove posljednje izjave koje prvi put daju određene datume i idu u prilog daljnjeg širenja EU na zemlje Zapadnog Balkana. Bosić je, također, kazao da ga raduje što su vrata EU ponovo otvorena i da smatra da će ovakav pristup potaknuti BiH i zemlje u okruženju na svojevrsnu utrku ka EU.

Drugi zamjenik predsjedavajuće Predstavničkog doma PSBiH Šefik Džaferović pohvalio je organizaciju skupa koji, kako je rekao, daje dodatni impuls pridruživanju Zapadnog Balkana Evropskoj uniji. On je, također, istakao važnost dostizanja evropskih standarda i naglasio važnost daljnje posvećenosti evropskih institucija integracijama BiH. U svom obraćanju Džaferović je kao problem istakao nefunkcioniranje Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje između PSBiH i EP.

Prvog dana okruglog stola učesnici su, također, raspravljali o ulozi parlamenata u osnaživanju civilnog društva/unapređenju dobrog upravljanja, vladavine prava i nediskriminacije.

Drugog dana okruglog stola održan je zajednički sastanak s Komitetom za vanjske poslove EP, kojim predsjedava David McAllister, o temi srednjoročne revizije Instrumenta prepristupne pomoći (IPA II), te usklađivanja finansiranja s političkim prioritetima.

U uvodnom izlaganju David McAllister, predsjedavajući Komiteta za vanjske poslove Evropskog parlamenta, istakao je važnost ulaganja EU u Zapadni Balkan jer se na ovaj način ujedno ulaže i u EU. Sredstvima iz ovih fondova države se pripremaju za članstvo u Evropskoj uniji i kasnije efikasno korištenje drugih fondova EU. Omogućava se olakšano ispunjavanje standarda EU u mnogim važnim segmentima, poput borbe protiv korupcije, jačanja administrativnih kapaciteta, te poboljšava regionalna saradnja. Međutim, izrazio je zabrinutost da li su uložena sredstva EU efikasna i šta bi se moglo unaprijediti u tom procesu.

Marietje Schaake, poslanica i predsjedavajuća Radne grupe vanjskih finansijskih instrumenata - AFET, naglasila je da prepristupna pomoć i ulaganje u ZB ima jasan cilj, a to je priprema država za članstvo u EU. Navela je da postoji potreba za mjerenje uspjeha efikasnosti uložениh sredstava, kao i bolje praćenje njihove alokacije. Redovnih procjena o efikasnosti korištenih sredstava nema, osim u izvještaju Evropske komisije. Situaciju otežava i neodređenost strategijskih dokumenata i akcionih planova u smislu da je i dalje nejasno gdje uložiti sredstva, odnosno na koji sektor se fokusirati, npr. da li je to poljoprivreda. Novi trendovi politike EU nalažu da interni interesi EU moraju biti zaštićeni, ali i povezani s partnerskim državama. Važno je utvrditi potrebe država, imajući u vidu interese građana, a ne samo prioritete vlada. U kontekstu sagledavanja šire slike, odnosno značaja aktivne participacije civilnog sektora u usmjeravanju sredstava iz fondova prepristupne pomoći, Scaake je spomenula Tursku i pitanje koje se sve češće postavlja kada je riječ o daljnjoj prepristupnoj pomoći za Tursku – Da li zbog političkih kretanja zemlje postoji potreba za preusmjeravanjem sredstava EU?

Direktorica za Zapadni Balkan u Generalnoj direkciji za evropsku politiku susjedstva i pregovore o proširenju (DG NEAR) Ruiza Calavera Genoveva kazala je kako je dobar trenutak da se razgovara o fondovima pomoći EU - IPA. Provedena je vanjska evaluacija, nakon čijeg sagledavanja se očekuju preporuke Evropske komisije koje bi trebale omogućiti efikasniju

pripremu zemalja za članstvo u EU. Rezultati vanjske evaluacije su bili pozitivni, odnosno pokazali su da postoji veza između postavljenih političkih ciljeva i instrumenta pretpristupne pomoći IPA. Fokus IPA-e je na provođenju strukturnih reformi odnosno prioritarnih oblasti (konsolidacija demokratije, reforma javne uprave, zaštita ljudskih prava, ekonomska konkurentnost i regionalna saradnja). Ostaje potreba da se razmotri mogućnost uspostavljanja jednostavnijeg mehanizma preusmjeravanja sredstava, iako je i do sada bilo moguće vršiti alokaciju u vanrednim situacijama (poplave u BiH i drugim zemljama regiona).

Kao i prethodni sagovornici, Erwan Fouéré iz Centra za evropske političke studije (*CEPS - Centre for European Policy Studies*) naglasio je značaj IPA fondova za budućnost pristupanja EU. Države pristupnice se korištenjem sredstava iz ovih fondova i provođenjem reformskih procesa pripremaju za obaveze i prava koja proističu iz članstva EU. Ipak, u državama Zapadnog Balkana, smatra Fouéré, došlo je do zastoja u reformama i to u gotovo svim oblastima, što je konstatirano u posljednjem izvještaju Evropske komisije iz 2016. godine. Zbog toga, navodi Fouéré, EU bi morala biti više uključena u praćenje obaveza s ciljem zaustavljanja zastoja u reformama. Osim toga, procenat fondova bi morao biti veći, dodao je Fouéré, i ukazao na neophodnost rješavanja pitanja nezaposlenosti kroz IPA (razvoj malih i srednjih preduzeća i jačanje obrazovnog sistema).

U svojim osvrtima na efikasnost upotrebe sredstva iz pretpristupnih fondova EU, predstavnici parlamenata zemalja Zapadnog Balkana ukazali su na česte probleme s kašnjenjem implementacije sredstva¹, potrebu koordinacije s vladama s ciljem usklađivanja finansiranja s političkim prioritetima, značaj zadržavanja dinamike u realizaciji projekata i potrebu pojednostavljenja proceduralnih aspekata korištenja IPA-e. Također su istakli da je nakon vizne liberalizacije malo projekata s konkretnim učincima za građane te da bi uključivanje zemalja Zapadnog Balkana u evropski roming sistem mogao biti jedan takav projekat.

Sagovornici su se saglasili da su IPA fondovi od velike važnosti za razvoj regiona Zapadni Balkan, kao i da je u budućnosti, osim kontrole nad utroškom, potrebna i procjena koristi od uloženih sredstava. Zaključno, direktorica za Zapadni Balkan u Generalnoj direkciji za evropsku politiku susjedstva i pregovore o proširenju Ruiza Calavera Genoveva naglasila je da će se i dalje insistirati na tehničkoj pomoći koja će biti praćena reformama.

Centralni dio okruglog stola bio je posvećen stavovima zemalja Zapadnog Balkana o procesu i perspektivama procesa evropskih integracija. U uvodnom izlaganju generalni direktor Direkcije evropske komisije za susjedstvo i pregovore o proširenju Christian Danielsson utvrdio je da Zapadni Balkan ima evropsku perspektivu, te da je ovom regionu potrebno pomirenje i stabilnost. Također, naglašena je potreba privredne reforme i nužnost dobrog funkcioniranja demokratskih institucija. Osim Danielssona, i ostali učesnici okruglog stola izrazili su podršku nastojanjima zemalja Zapadnog Balkana za članstvo u EU.

Učesnicima okruglog stola obratila se predsjedavajuća Predstavničkog doma PSBiH Borjana Krišto, koja je ocijenila da je održavanje okruglog stola o ovoj temi znak kako EU zemlje ovog regiona vidi u okvirima svojih granica. Krišto je izrazila uvjerenje da će davanje odgovora na Upitnik Evropske komisije biti okončano do kraja tekuće godine, te još jednom iskazala jedinstveni stav BiH o članstvu u EU. U obraćanju predsjedavajuće Krišto naglašena je potreba

¹

izmjene Izbornog zakona BiH koji treba osigurati legitimno predstavljanje i ispunjavanje presuda Ustavnog suda BiH. Na kraju izlaganja predsjedavajuća Krišto ukazala je na potrebu dobrih odnosa sa susjedima, kao i na činjenicu da su u rješavanju svih pitanja diplomatija i politički dogovor jedini pravi put.

Izvještaj napisala:

šefica Odjela za protokol
Jadranka Radović

Izvještaj odobrila:

predsjedavajuća Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Borjana Krišto

Dostaviti:

- Kolegiju Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH
- Kolegiju Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH
- Kolegiju Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH
- Komisiji za vanjske poslove Predstavničkog doma
- Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda
- a/a